

Studietur Teknisk Udvalg

22. maj 2025

AARHUS

VEJLE
KOMMUNE

DEL T A G E R E

Teknisk Udvalg

Alex Vejby Nielsen
Anne Sofie Bygballe Stjernholm
Claus Behrendsen
Gerda Haastrup Jørgensen
Mads Hartlev Jansen
Per Olesen Byrådet
Rune Bønnelykke Vous

Teknik & Miljø

Michael Sloth - Direktør for Teknik & Miljø
Thomas Kirsten - Økonomi & stabschef
Lisbet Wolters - Stadsarkitekt og Klimachef
Paw Bro Larsen - Mobilitetschef
Camilla Jørgensen - Teknik & Miljø
Lotta Tiselius - Teknik & Miljø

Kontaktpersoner:

Lisbet Wolters tlf. 20 33 94 68
Camilla Jørgensen tlf. 23 64 87 04
Lotta Tiselius tlf. 23 31 27 92

T U R E N S F O R M Å L

Turens formål er at hente inspiration og viden der kan bidrage til at skabe endnu bedre byudvikling og arkitektur i Vejle.

De udvalgte projekter er konkrete eksempler på hvordan byen kan udvikles og danner afsæt for en drøftelse af hvordan sammenlignelige i projekter i Vejle kan udformes.

Udvalget skal møde fagfolk, rådgivere og bygherrer, der har viden om projekterne. Udvalget får mulighed for at stille uddybende spørgsmål.

Forsidebillede:
Vesterbro Torv
Visualisering af LYTT

P R O G R A M

TORSDAG D. 22. MAJ 2025

- 08.15 Afgang med bus fra Kirketorvet**
Kaffe og rundstykker i bussen
Kig ind til boligbebyggelse Trianglen Søren Frichs Vej
på vej ind i Aarhus
- 09.30 Æbeløgade – Nybyggeri i bymidten**
- 10.00 Til fods til Vesterbro torv**
Mobilitetsløsninger i bymidten – erfaringer med trafika-
kale prøvehandlinger og byrumsafprøvninger
Stadsarkitekt Anne Mette Boye fortæller
- 10.45 Til fods mod Rådhusparken**
Vi kigger på “guldhuset”, Mølleparken m.v. undervejs.
Stadsarkitekt Anne Mette Boye fortæller
- 11.50 Gåtur fra Rådhuset til Salling (500 m)**
- 12.00 Oplæg om digitale skilte i bymidten**
Skilteleverandør Henrik Petersen, AFA Decaux
- 13.00 Frokost med oplæg på Salling Rooftop**
Per Damgaard-Sørensen fra Henning Larsen Architects
fortæller og guider
- 13.55 Gåtur ned til Sydhavnen (1 km)**
- 14.15 Guidet tur i Sydhavnen**
Palle Feldborg og Emil Møller Jønsson fra Aarhus
Kommune fortæller
- 15.00 Rundvisning i højhuset TRÆ**
Nikolaj Nørbak fra Kilden og Hindbye guider
- 16.00 Opsamling på dagen**
Snack og vand i TRÆs kantine
- 16.30 Afgang mod Århus med bussen**
- 18.00 Ankomst Vejle, Kirketorvet 22**

Salling Rooftop
Henning Larsen Architects

ÆBELØGADE

En ny ø-gade i Aarhus

Æbeløen ligger i det historiske Øgadekvarter i Aarhus, ved siden af Botanisk Have. For at få mest muligt ud af denne fremtrædende placering og historiske kontekst anvendte CEBRA Arkitekter en omvendt designtilgang sammenlignet med de fleste boligbyggerier.

Arkitekterne besluttede at tilføje en ny gade til området, Æbeløgade, som bygningerne kredser om. Den traditionelle, ofte indadvendte, blok er opdelt af en brostensbelagt gade, der fungerer som et aktivt og socialt "shared space" med plads til trafik, leg og fælles aktiviteter, der forbinder boligerne med Botanisk Have og byen.

Designet af projektets etageejendomme og rækkehuse er inspireret af den omgivende bykontekst. Vi har blandet, kombineret og nyfortolket Øgadeområdets markante arkitektoniske elementer som dramatiske taghældninger, accentuerede kviste, murstensfacader, grønne gårde og hyggelige gader.

En strategi for bæredygtigt bydræningssystem (SUDS) udnytter regnvand som et synligt, rekreativt element, der kombineres med minimale vedligeholdelsesområder, hvor planter kan vokse vildt og nye arter opstår naturligt, og derved skabe en rig variation af flora og fauna.

Tekst: CEBRA Arkitekter

Æbeløgade
CEBRA Architects

VESTERBRO TORV

Omlægningen af Vesterbro Torv får en stor rolle i klimatilpasningen af midtbyen. I det højtliggende terræn oven for Vesterbro Torv, på torvet og i de tilstødende gader laver vi sammen med Aarhus Vand klimatilpasning med grønne løsninger, som kan forsinke op til tre skybrud på én gang, før det ledes videre til Århus Å. Regnen bruges til at forskønne torvet og skal give plads til mere bynatur.

Vandet bliver forsinket i tre større regnbede ved Sct. Markus Kirkeplads, Botanisk Have og ved Kredsløbs bygninger på Langelandsgade. Vandet dirigeres igennem oplandet via Hjortensgade, Langelandsgade over torvet og endeligt via Janus La Cours gade til Aarhus Å.

Tekst: Aarhus Kommune

Vesterbro Torv
LYTT for Aarhus Kommune

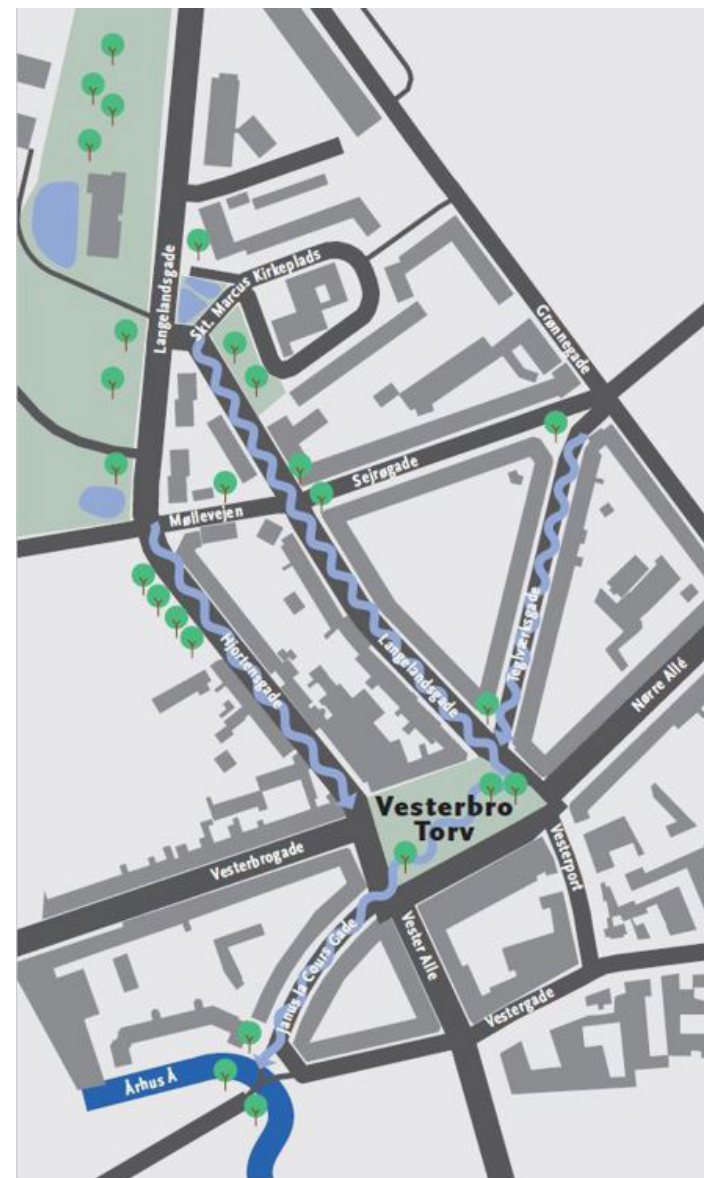
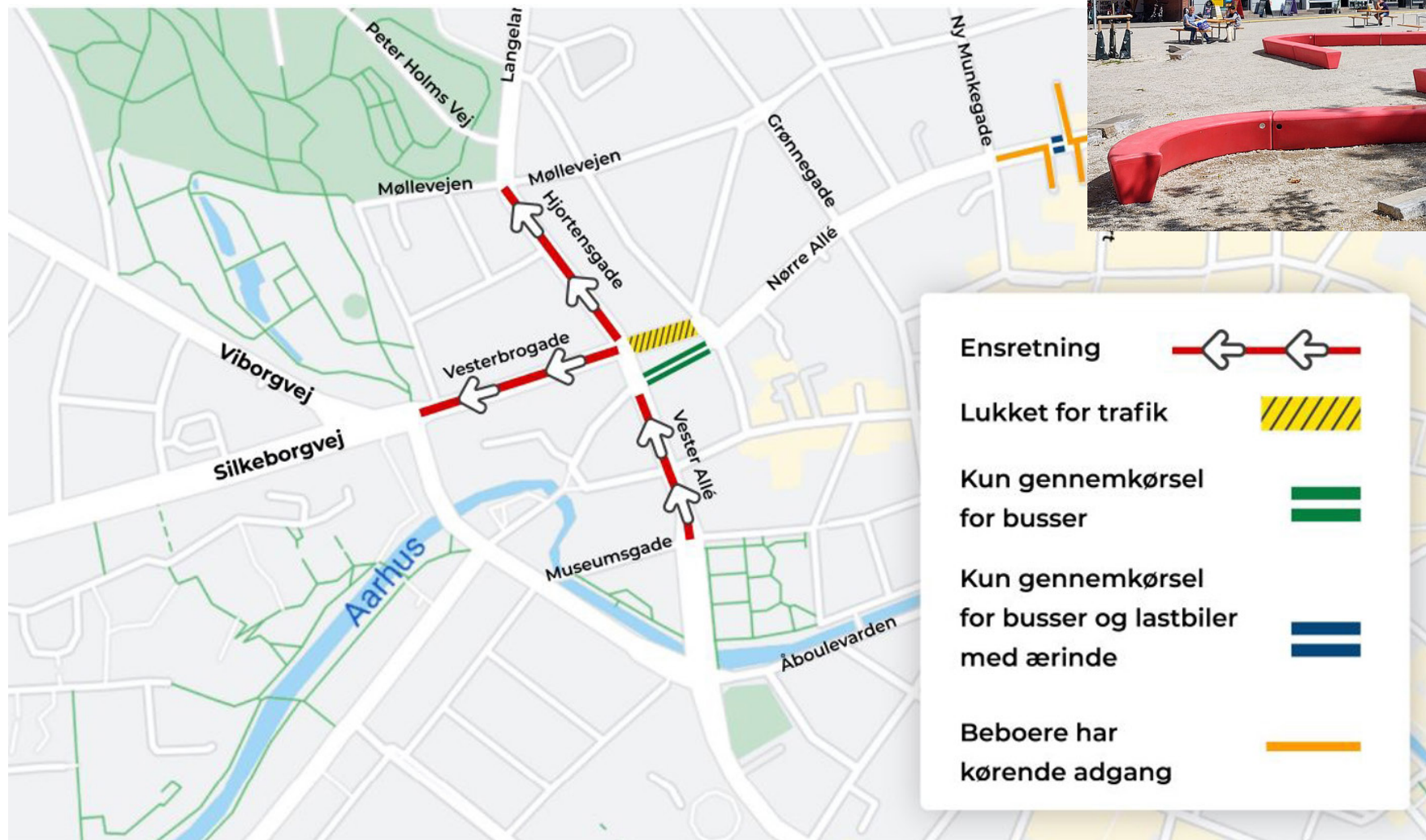

Diagram over Vandets Vej
Aarhus Kommune

VESTERBRO TORV

Trafikoplægning

Det nye Vesterbro Torv betyder, at torvet ophører med at være knudepunkt for bilister. Det vil stadig være muligt at køre ind til hvilket som helst sted i midtbyen, man vil blot skulle køre en anden og mere direkte vej fra ringgadenettet og Kystvejen.

Mildertidigt byrum
Aarhus Kommune

RÅDHUSPARKEN

Bygherre/ordregiver: Musikhuset Aarhus, Aarhus Kommune, støttet af Realdania

Status: Byparken forventes færdig i 2025

Landskabsarkitekt: Schønherr

Bynatur og Biodiversitet: Habitats

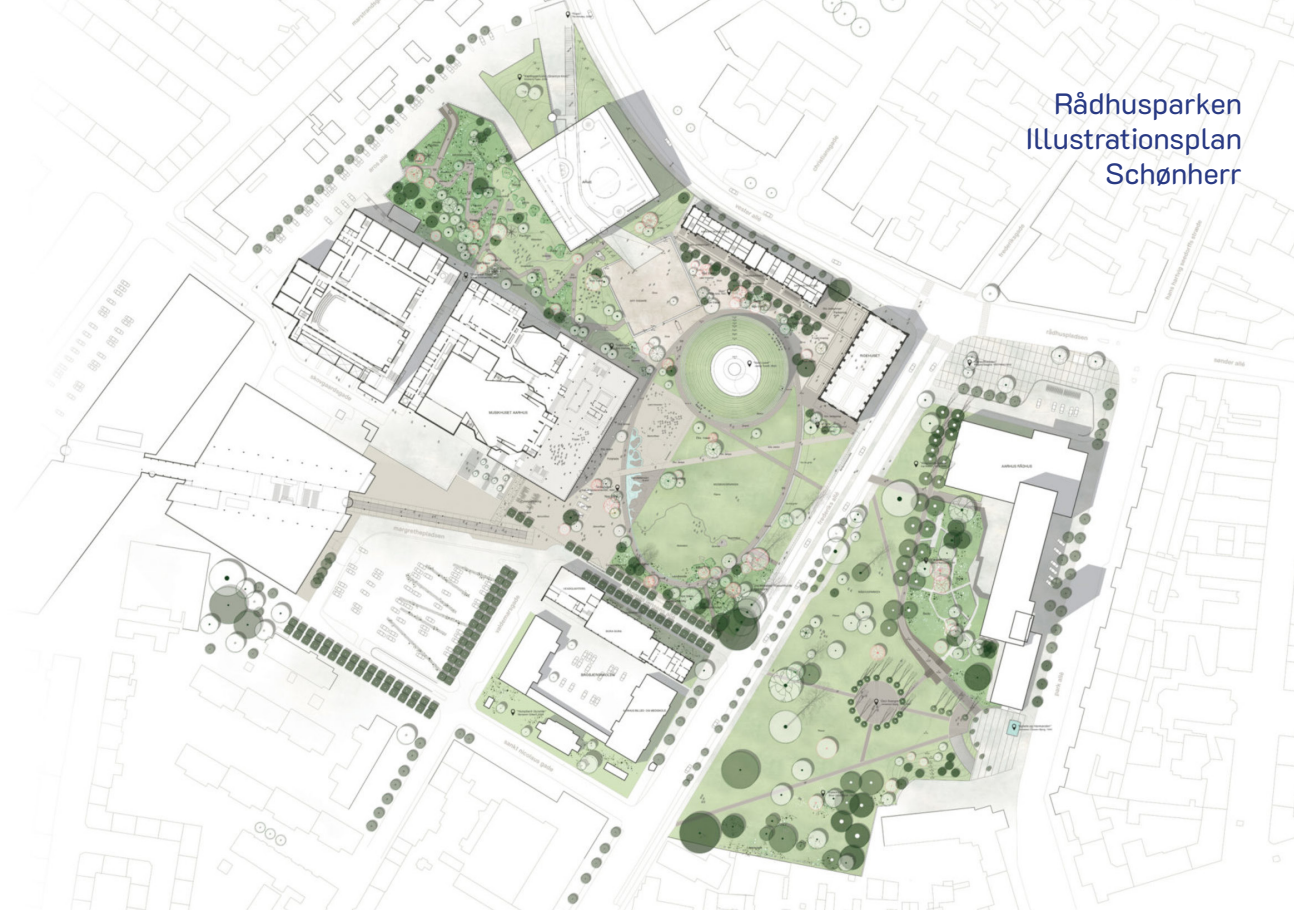
Kunsthøj konsulent: Morten Stræde

Ingeniør: Artelia

I forbindelse med udvidelsen af ARoS – The Next Level, udskrev Musikhuset Aarhus og Aarhus Kommune en konkurrence om at skabe en ny bypark i den eksisterende Musikhuspark – en levende, grøn oase, der indtænker nye sammenhænge mellem byrum, landskab, kunst og natur, og som viser vejen for fremtidens grønne byrum i tætte, større byer.

Selve udvidelsen af ARoS består af et storslået kunstværk The Dome, a Skyspace af James Turrell, et nyt underjordisk udstillingsgalleri og et uden-dørs art square. Med udvidelsen åbner ARoS således for ekstraordinære muligheder for at inddrage publikum på nye måder – også via Musikhusparken.

Schønherr vandt den 2-fasede konkurrence om transformation af Musikhusparken i samarbejde med Habitats, Morten Stræde og Artelia med forslaget 'Aarhus Bypark', der binder Rådhusparken, Musikhusparken og ARoS Haverne sammen i én fælles fortælling. Parken bliver på den måde byens nye, naturlige samlingssted med fokus på grønne oplevelser og biodiversitet – et naturligt omdrejningspunkt for arrangementer og begivenheder året rundt.

A A R H U S R Å D H U S

Et funktionalistisk hovedværk

Først efter folkeligt pres fik Aarhus Rådhus sit rådhusårn og blev beklædt med marmor. I dag er det et hovedværk inden for den tidlige funktionalisme i Danmark.

Det ingen overdrivelse at kalde Aarhus Rådhus et let genkendeligt ikon – især på grund af dets skulpturelle tårn og urskive, omkranset af grå søjler.

Men da Arne Jacobsen og Erik Møller i 1937 vandt konkurrencen om Aarhus Rådhus var det med et projekt, der bestod af tre forskudte bygningsblokke, men intet rådhusårn.

Snart var protesterne fra offentligheden dog så store, at arkitekterne så sig nødsaget til at tilføje et 60 meter højt tårn. Det var vel og mærke et funktionalistisk tårn omgivet af en skeletkonstruktion og uden det traditionelle spir. Det folkelige pres bevirkede desuden, at bygningernes facader blev beklædt med marmor i stedet for puds. Bygningens facades farvespil reflekterer lyset og funkler på forskellige måder i løbet af dagen.

Tekst: Dansk Arkitektur Center

Aarhus Rådhus
Arne Jacobsen
Erik Møller

DIGITALE SKILTE I GÅGADEN

Aarhus Kommune har i det seneste år fået sat digital skiltning op i gågaden og bymidten. Vi møder leverandøren af skiltningen, og hører om hvordan digital skiltning kan fungere i bymidten.

Uddrag fra "Skilte i byens rum" fra Aarhus Kommune, september 2024:

"Muligheden for at opsætte skilte kan være kompliceret at gennemskue, da forskellige lovgivninger kan have betydning for, hvor og hvordan der kan opsættes skilte. Ofte kræver det kommunens vurdering og skøn.

Retningslinjer for SKILTE I BYENS RUM er et sæt spilleregler for butikker, virksomheder, institutioner, organisationer med flere, når de skal sætte skilte op i byområder og erhvervsområder, langs indfaldsvejene og i det åbne land med videre.

Retningslinjerne har til formål at give et bedre overblik over, hvilke hensyn der skal tilgodeses ved udformning og opsætning af skilte i byens forskellige områder, hvad der almindeligvis kan forventes godkendt, samt hvilke love og bestemmelser der danner grundlag for kommunens administration."

Opførelse af digital skiltning
Midlertidig kommunikation
Gågaden i Aarhus

TEKNISKE RETNINGSLINJER FOR DIGITALE SKILTE

Digital skiltning i form af LED-skærme, signboards og lignende elektronisk skiltning på skærme eller via projektor med mulighed for skiftende billeder har en anden visuel indvirkning i bybilledet end traditionelle skilteformer; lysende flader i stærke farver og udtryk og mulighed for skiftende billeder.

Der, hvor der er mulighed for at opsætte digitale skilte i forhold til retningslinjerne i de forudgående afsnit, skal skiltningen opfylde en række generelle og tekniske krav til lysstyrke og indholdsskift med videre, der skal sikre, at skiltningen ikke dominerer området eller generer omgivelserne.

Foto: Digital pylon ved Egå Gymnasium, Mejlbvej

RETNINGSLINIER GENERELT

Det gælder generelt for digital skiltning, at det i visse situationer, nævnt i de specifikke retningslinjer, kan opsættes i stedet for et fast skilt på ejendommen, når billedet er at sammenligne med den faste skiltning, og når skiltningen naturligt kan indgå i bygningens arkitektur og i den bymæssige sammenhæng i øvrigt.

Digitale skilte må ikke vise bevægelige billeder, der kan opfattes som film, og skærmene må ikke flimre.

Nogle butikker og virksomheder med flere sætter eksempelvis LED-skærme op indendørs i et butiksvindue eller lignende. Hvis en skærm i et vindue dominerer udseendet af en bygnings facade eller generer i forhold til omgivelserne, kan det sidestilles med udvendig skiltning.

Der skal altid ske en konkret vurdering af påvirkningen af omgivelserne ud fra hensyn til visuel påvirkning, lys og refleksioner samt afvikling af trafikken.

Automatisk lysregulering

Den primære belysning i gadebilledet skal være gadebelysningen.

Skærmen på det digitale skilt skal monteres med automatisk lysregulering, der justerer skærmens lysstyrke i forhold til dagslys.

Skærmen må i fuldt dagslys maks. udsende 6500 nits og i nattetimerne maks. 300 nits.

Skærmen skal være monteret med sikkerhedskredsløb, der sikrer, at ved nedbrud af lysstyring/føler system, slukkes skærmen automatisk, eller som minimum sænkes lysstyrken til maks. 300 nits.

Der skal foreligge dokumentation for ovennævnte min. og maks. lysstyrker.

Indholdsskift

For at sikre et roligt udtryk og ingen pludselige aktiviteter på skiltets skærm, skal skærmens indhold ved indholdsskift ske langsomt:

- Fade ud af eksisterende indhold 1 sekund
- Fade ind med nyt indhold 1 sekund

Der må maksimalt skiftes indhold efter hvert 1 minut.

Indhold

Indhold skal nøjagtig tilpasses skærmens størrelse.

Skærmen må ikke fremstå med hvid eller lys baggrund. Det betyder, at maks. 25 % af indholdet må udgøres af farven hvid eller øvrige meget lyse farvenuancer.

Billeder og grafik skal fremstå i klare farver og med høj kontrast.

Strømføring

Et fritstående digital skilt skal strømføres via kabel i jord eller indefra ved facadehængte skilte. Alternativt kan de drives ved hjælp af solceller, hvis det kan gøres på en måde, så det ikke virker dominerende.
ce direktiv

Der skal være dokumentation for, at gældende lov om overholdelse af CE direktiv, herunder EMC (elektromagnetisk udstråling) overholdes.

Lyd

Der må ikke være lyd.

SALLING ROOFTOP

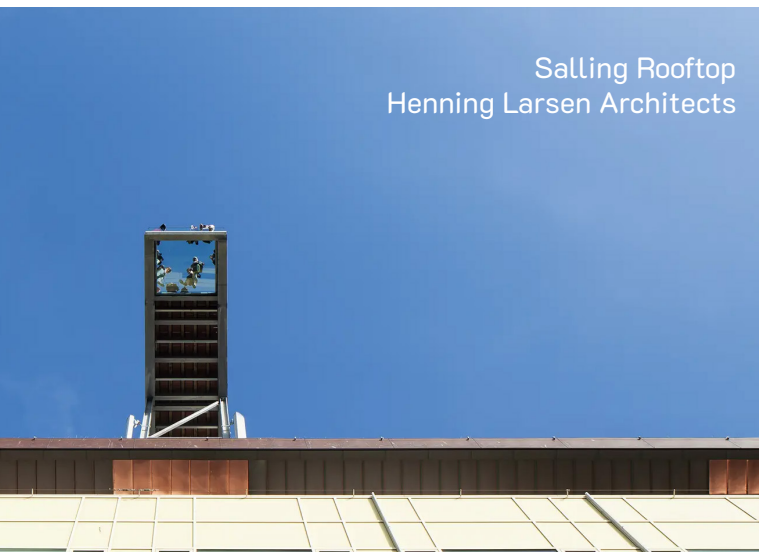
Størrelse: 1400 m² på 2 niveauer
Arkitekt: Henning Larsens Architects
Entreprenør: A. Enggaard A/S
Anlægsstart: November 2021
Åbning: Den 17. juni 2022

En urban have i 6. sals højde over Aarhus, der mellem træer, himmelgynger og kunstværker inviterer indenfor til samvær, fællesskab og eftertanke under åben himmel. Adgang til den 1.400 kvm. bypark er gratis og tilbyder bl.a. 360 graders udsigt rundt i byens horisontlinje.

I skovhaven på toppen er der plantet ni høje træer på op til seks meter. 80 buske og 35 slyngplanter sikrer begrønningen sammen med ca. 1.000 stauder, græsser og urter. Og så er der plantet ca. 2.500 planter i den grønne væg, det løber hele vejen fra taget ned mod Strøget.

Tekst: Salling Group

Salling Rooftop
Henning Larsen Architects

Salling Rooftop
Henning Larsen Architects

SYDHAVNEN I AARHUS

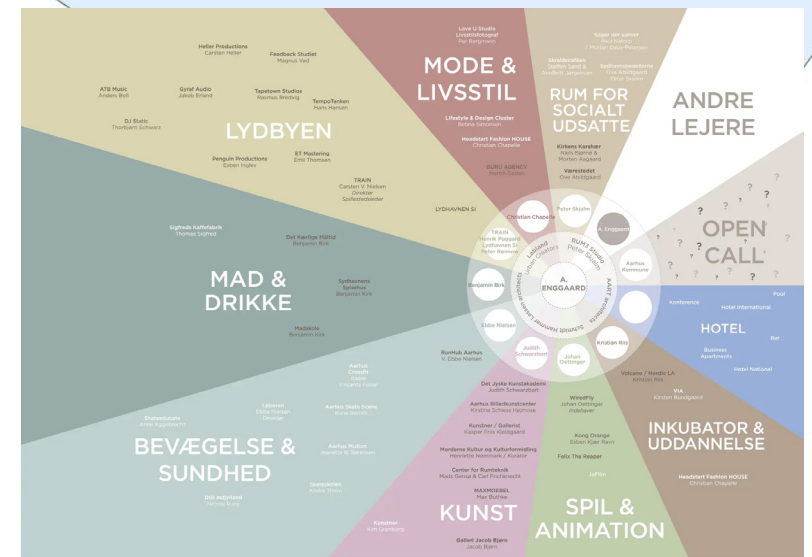
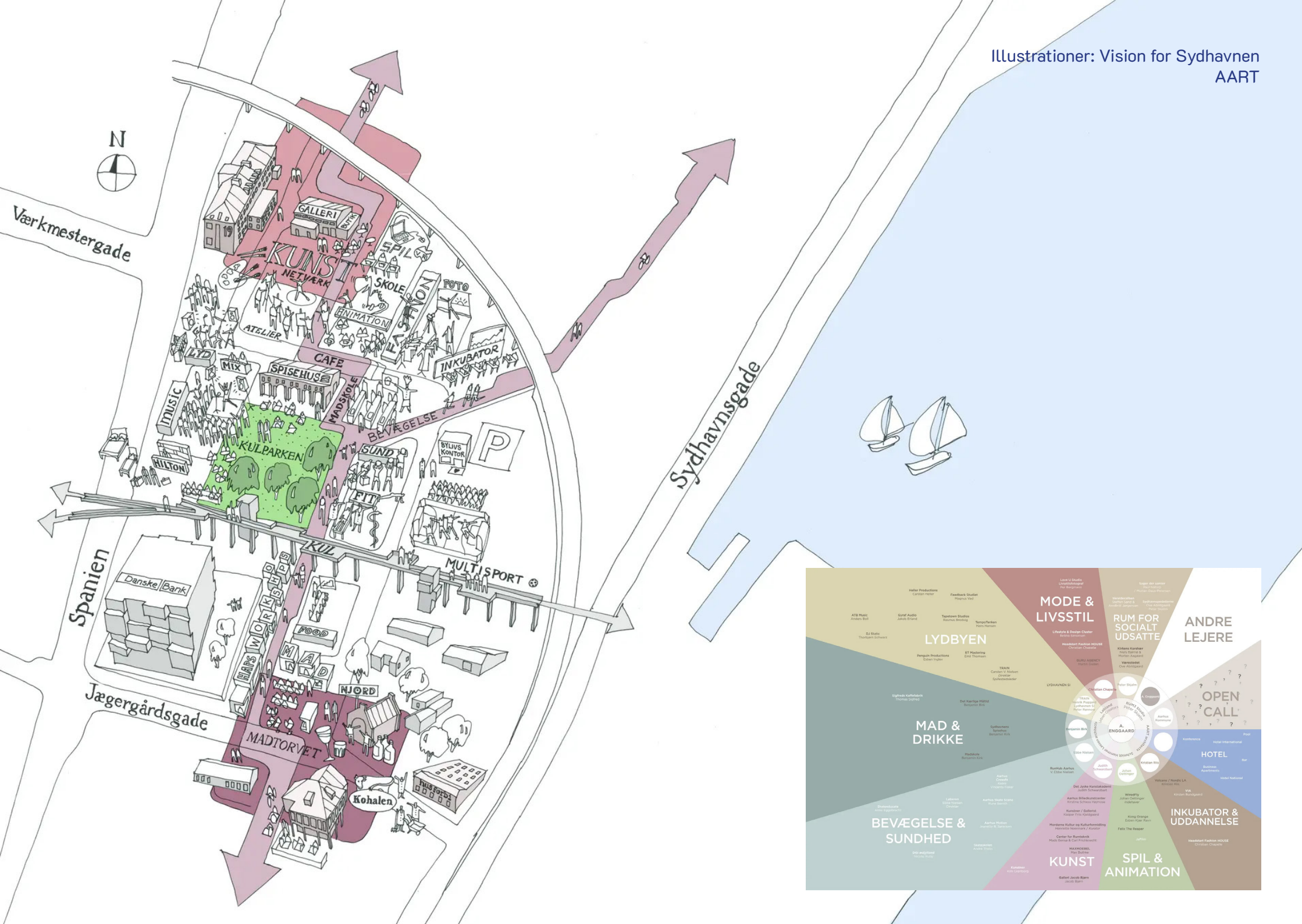
I fremtiden vil Sydhavns kvarteret stå som et moderne og urbant erhvervsområde med en attraktiv beliggenhed midt i Aarhus. En helt særlig bydel med plads til kunst, kulturproduktion og bevægelse, erhverv, tusindvis af nye arbejdspladser, social mangfoldighed og byliv døgnet rundt.

Tekst: Aarhus Kommune

Sydhavns kvarteret
Ekisterende miljø

Sydhavns kvarteret Aarhus
AART

BYDELSFORENING OG BYLIVSPULJE

Bydelsforening

For at sikre, at alle visioner for bylivet og byrummet i Sydhavnskvarteret opfyldes, er der etableret en bydelsforening. Foreningen består af repræsentanter for områdets nuværende erhvervsdrivende, for kunsten, for bevægelse, for de socialt udsatte og for erhvervslivet. Sammen med Aarhus Kommune sikrer de, at Sydhavnskvarteret udvikles til et af byens mest spændende og mangfoldige kvarterer.

Bylivspuljen for Sydhavnskvarteret

Bydelsforeningen for Sydhavnskvarteret arbejder blandt andet med understøttelse og igangsættelse af bylivsaktiviteter i Sydhavnskvarteret via bylivspuljen. Bylivspuljen gør det muligt at sætte gang i både midlertidige og mere permanente initiativer, som understøtter byrådets vision og delstrategier for området, som de er formuleret i Udviklingsplanen for Sydhavnskvarteret.

Bylivspuljen for Sydhavnskvarteret er organiseret under Aarhus Kommune og Bydelsforeningen for Sydhavnskvarteret, hvor Bydelsforeningen foretager en tværfaglig vurdering og prioritering af de indkomne ansøgninger og på denne baggrund indstiller anbefaling om bevilling eller afslag til Aarhus Kommune. Det er Aarhus Kommune, der endeligt behandler og tildeler midler til ansøgninger.

Sydhavnskvarteret
Rethink Activism
Foto: Ib Sørensen

H Ø J H U S E T T R Æ

Type
Kontorer

Entreprenør
Kaj Ove Madsen, Aarhus

Størrelse
20 etager

Arkitekt
Lendager Architects

Bygherre
PFA Pension, Kilden &
Hindby

Ingeniør
Artelia (MOE)

Med 78 meter i højden og 20 etager bliver det kommende kontorhus "TRÆ" ikke bare Danmarks højeste træhus, men et af de højeste træhuse i verden. (Så vidt vides er det pt. 4. højeste i verden)

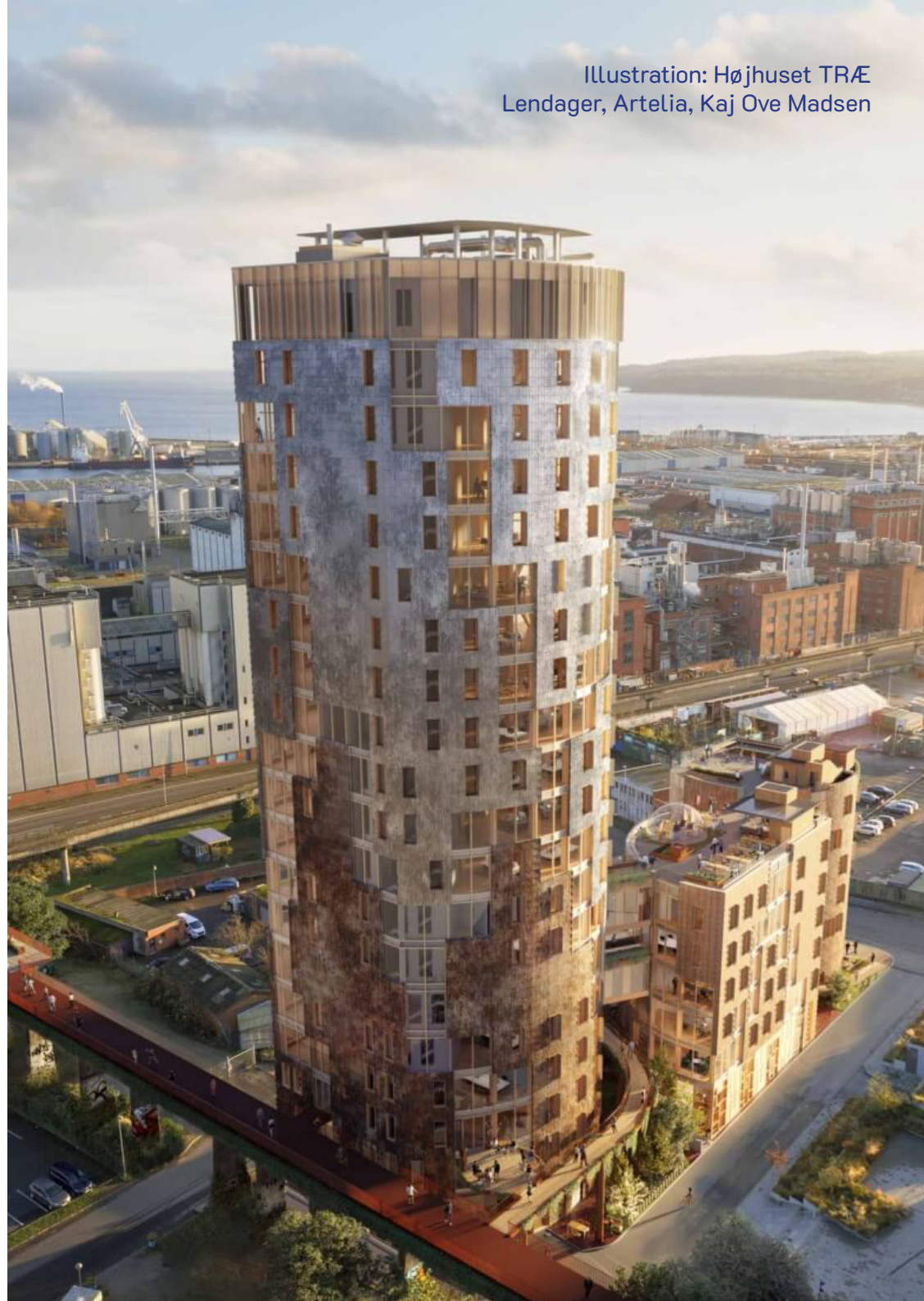
Højhuset, som opføres af pensionsselskabet PFA, skal teste nye metoder til genbrug af træ, glas og udtjente vindmøllevinger. Her har CLT Danmark levet ca. 10.000 m2 CLT til de bæredygtige dæk, som udgør en essential del i bæredygtighedsplanen for byggeriet.

"TRÆ bliver et enestående byggeri, hvor vi prøver at gentænke hele byggeprocessen. Vi vil opføre et højhus, hvor vi forsøger at erstatte traditionelle materialer som stål og beton med klimavenlige alternativer som for eksempel træ. Byggebranchen står for 30 procent af CO2-udledningen i Danmark og som landets største ejendomsinvestor, mener jeg, at vi har en forpligtigelse til at finde nye metoder til at genbruge materialer og bygge mere klimavenligt," siger Michael Bruhn, ejendomsdirektør i PFA.

Byggeriet bliver på i alt 14.850 m2 og er tegnet af Lendager Arkitekter. TRÆ vil stå færdigt i andet halvår af 2024 og er udviklet i samarbejde med Kilden og Hindby samt Aarhus Kommune, der har støttet byggeriet med fem mio. kr. fra byens klimafond.

Tekst: CLT Danmark (leverandør af etagedæk i CLT-træ)

Illustration: Højhuset TRÆ
Lendager, Artelia, Kaj Ove Madsen

EGNE NOTER

Vesterbro Torv
Visualisering af LYTT